

บทที่ 3

การจัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน

(Group Activities in Classroom)

หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของครูก็คือการเตรียมการสอน กำหนดรูปแบบ และวิธีการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา สภาพแวดล้อม อุปกรณ์การสอน และความต้องการของผู้เรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเรียน ปรีกษาหรือกันในกลุ่ม ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูจะต้องจัดเตรียมการในเรื่องต่างๆล่วงหน้า เช่น อุปกรณ์การสอน เอกสาร รวมทั้งใบงาน ตามที่ผู้เรียนต้องการสืบค้นความรู้

การกำหนดกลุ่มสำหรับการสอน

การจัดกิจกรรมการสอน หรือการดำเนินการสอนของครูจะสะดวกและง่ายเมื่อกำหนดให้ผู้เรียนที่มีระดับความสามารถ ความสนใจ หรือมีทักษะใกล้เคียงกัน ร่วมเรียนในกลุ่มเดียวกัน (homogeneous) ซึ่งการกำหนดกลุ่มผู้เรียนสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. กลุ่มนักเรียนที่มาจากต่างห้องเรียน (Between-Class) ผู้สอนจะกำหนดเกณฑ์ หรือระดับความสามารถในวิชาหนึ่งๆ และให้นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นเดียวกัน แต่อยู่ต่างห้องเรียน ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ หรือทักษะในวิชาที่กำหนดในระดับใกล้เคียงกัน ให้มาเรียนร่วมกันในวิชานั้นๆ เช่นในระดับประถมศึกษา นักเรียนทุกคนจะเรียนร่วมกัน แต่อาจจะแยกการเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ ในช่วงเวลาหนึ่งสำหรับนักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ และทักษะอื่นๆที่แตกต่างกัน หรือในระดับมัธยมศึกษา ตัวอย่างเช่น ชั้น ม. 2 วิชาภาษาอังกฤษ ผู้สอนอาจกำหนดให้กลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถระดับสูงเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ที่ชั้น 2/1 กลุ่มที่มีความสามารถในระดับปานกลางเรียนที่ชั้น 2/2 และกลุ่มที่เรียนอ่อน เรียนชั้น 2/3 เฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ หรือกำหนดให้กลุ่มนักเรียนที่เรียนดีในทุกวิชาเรียนร่วมกัน และจัดให้เรียนเพิ่มเติมในบางวิชาที่เตรียมสำหรับการเข้าศึกษาต่อ ในระดับสูงต่อไป

การจัดกลุ่มการเรียนในลักษณะดังกล่าวมีข้อจำกัดสำหรับผู้เรียนอ่อน เนื่องจากผู้สอนมักจะไม้อาใจใส่ หรือสนใจสอนกลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน หรือสอนให้ผู้เรียนท่องจำในเรื่องที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ตามหลักสูตรเท่านั้น และประการสำคัญก็คือนักเรียนที่เรียนในกลุ่ม

ที่เรียนอ่อนจะได้รับคำติเตียนในเรื่องต่างๆ ทำให้รู้สึกเป็นปมด้อย และจะรวมกลุ่มกันสร้างสมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ การจัดกลุ่มในลักษณะนี้ ผู้สอนหลายคนอาจจะให้การสนับสนุน เนื่องจากสามารถดำเนินกิจกรรมการสอนได้ง่ายและสะดวกแก่ผู้สอน

2. กลุ่มนักเรียนที่เรียนอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน(Within - Class) เป็นการจัดกลุ่มนักเรียนที่ผู้สอนจะต้องปรับและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความแตกต่างกันของนักเรียนในห้องเรียนต่างๆ ตัวอย่างเช่น การแบ่งกลุ่มทำโครงการตามหัวข้อเรื่อง que ผู้เรียนสนใจ การแบ่งกลุ่มย่อย โดยให้นักเรียนที่นั่งอยู่ใกล้กันร่วมกันทำงาน หลังจาก que ผู้สอนได้สอนเนื้อหาวิชาไปแล้ว หรือให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเพื่อนที่คุ้นเคยกัน ร่วมกันปรึกษาหารือ ค้นคว้า สืบค้นในงาน que ผู้สอนกำหนด ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะผู้เรียนในด้านการสื่อความหมาย การเป็นผู้นำ ฝึกให้มีใจเปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และรู้จักการมีเหตุผลในการโต้แย้งกับสมาชิกกลุ่ม อย่างไรก็ตามการแบ่งกลุ่มผู้เรียนในห้องเรียนก็มีข้อจำกัด ในกรณีที่ ผู้เรียนบางคนมีข้อขัดแย้งกับสมาชิกอื่นในเรื่องที่ไม่สำคัญ หรือมีทัศนคติ ความสนใจ ความคิดเห็นไม่ตรงกัน ทำให้ปลีกตัวไม่ร่วมงานกลุ่ม หรือทำงานที่ไม่สำคัญเล็กน้อยเท่านั้น จนงานกลุ่มหรืองานโครงการที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง

3. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative) เป็นการจัดกลุ่มการเรียนรู้ที่น่าจะเกิดผลดีทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ซึ่งการจัดกลุ่มในลักษณะนี้ จะเน้นให้ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน (mixed-ability) ร่วมมือกันทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ การประเมินระดับความสามารถของกลุ่ม จะขึ้นอยู่กับค่าเฉลี่ยของความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มนั้นๆ การให้รางวัลแก่ผู้เรียนแต่ละคนจะพิจารณาจากผลงานของกลุ่มมากกว่าความสามารถเฉพาะเป็นรายคน ซึ่งจะเป็นการเสริมกำลังใจให้ผู้เรียนช่วยเหลือกัน และร่วมมือกันทำงานในลักษณะกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการดีขึ้น มีความสัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนใช้เวลาในการทำงานและร่วมงานกับเพื่อนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำได้ เพื่อนร่วมงาน และผู้เรียนทั้งชั้น

การจัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อผลการเรียน และผู้เรียนนั้น ผู้เรียนในกลุ่มควรมีความแตกต่างกันในด้านระดับความรู้ ซึ่งการจัดกลุ่มในลักษณะดังกล่าวจะแตกต่างจากการที่ผู้สอนจัดแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนเรียนตามความสามารถ (Ability Grouping) หรือการแบ่งกลุ่มย่อยสำหรับการเรียนการสอนแบบเร่งรัด (Intensive class) สำหรับการจัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนจะหมายถึงลักษณะการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. การจัดให้ผู้เรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ซึ่งผู้เรียนทุกคนในกลุ่มสามารถสื่อสารกันได้ และร่วมกันดำเนินงานด้วยกลุ่มของตนเอง โดยผู้สอนมีส่วนเกี่ยวข้องน้อยที่สุด ผู้สอนจะให้

อิสระ ความรับผิดชอบในการศึกษาหาความรู้ รวมทั้งการเสนอผลงานกลุ่ม ที่ผู้เรียนเห็นว่าเป็น ข้อมูลที่ถูกต้อง และตรงประเด็นที่สุด ทั้งนี้ผู้สอนยังคงควบคุม หรือดูแลผลงานของผู้เรียนให้ เป็นไป หรือสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนเช่นเดียวกัน

2. ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มจะช่วยกันทำงานที่ครูมอบหมายให้ ตามความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินงาน เพื่อให้งานดังกล่าวเสร็จสิ้นภายในเวลาที่ กำหนด หรือประสบความสำเร็จตามความต้องการของผู้สอน โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ผู้สอนให้คำ แนะนำ หรือกลุ่มจะศึกษาเพิ่มเติม หรือฟังคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของเพื่อนๆในกลุ่มก็ได้

3. ผู้เรียนในกลุ่มจะต้องสื่อสารกันเกี่ยวกับเรื่องงานที่ผู้สอนมอบหมายให้ทำ โดยการ ถามคำถาม อธิบายให้เพื่อนเข้าใจ ให้ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นที่สนับสนุน หรือข้อขัดแย้ง ตลอดจนฟัง ร่วมรับรู้ และร่วมตัดสินใจ ในบางครั้งการสื่อสาร หรือการมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มอาจ จะไม่ใช่วาจา คำพูด แต่เป็นการแสดงออกในลักษณะท่าทาง เช่น การพยักหน้ายอมรับ หรือเห็น ด้วย การยิ้ม การส่ายหน้า หรือขมวดคิ้ว หรือแสดงสีหน้าว่าไม่เห็นด้วย หรือไม่ยอมรับ ก็ได้

การจัดกิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนทุกคนต้องให้ความสนใจต่องานที่ได้รับมอบหมาย ร่วมมือกันทำงาน และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และสิ่งสำคัญคือ เพื่อนๆจะช่วยกันสอน อธิบาย และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นักเรียนส่วนมากจะให้ความสนใจต่อการประเมินผลงานของกลุ่ม และ ต้องการให้กลุ่มเป็นที่ยอมรับ หรือได้รับการยกย่องจากเพื่อนๆกลุ่มอื่นในชั้นเรียน

ข้อแตกต่างระหว่างการสอนในรูปแบบปกติ กับการสอนในลักษณะกลุ่มนี้มีดังนี้

การสอนปกติ	การสอนแบบกลุ่ม
1. จะมีผู้เรียนเพียง 3-4 คน ที่สนใจจะตอบ คำถามของผู้สอนในระหว่างการสอน	1. ผู้เรียนจะให้ความสนใจในการเรียนเมื่ออยู่ ในกลุ่ม และตอบคำถามของผู้สอนได้
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการ จำ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในด้านการ คิดอย่างมีเหตุผล
3. ในการให้งานทำ ผู้เรียนจะศึกษาและ ทำงานคนเดียว โดยที่ผู้สอนไม่อาจทราบ ว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด	3. ในการทำงานกลุ่ม ผู้เรียนจะต้องร่วมมือกัน ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ มี ทักษะในการสืบหาข้อมูล และรู้จักการวางแผนงาน

การสอนปกติ	การสอนแบบกลุ่ม
4. ผู้เรียนขาดทักษะในการสื่อสาร ระหว่างเพื่อนร่วมห้องในระหว่างการเรียน	4. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน มีทักษะในการสื่อความหมายและสามารถนำไปใช้ได้
5. ผู้นำจะได้รับการแต่งตั้งให้มาทำงาน	5. สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งผู้นำกลุ่ม
6. ผู้เรียนจะเข้าใจสิ่งที่เรียน ภายในขอบเขตที่จำกัดเฉพาะความสามารถตนเอง	6. ผู้เรียนจะร่วมกันคิด ปรัชญาหรือ และสามารถขจัดปัญหา หรือข้อสงสัยในเนื้อหาวิชาได้ ทำให้เพิ่มความเข้าใจมากขึ้น
7. นักเรียนแต่ละคนจะรับผิดชอบงานที่ทำด้วยตนเอง	7. สมาชิกกลุ่มทุกคนมีส่วนรับผิดชอบต่อความสำเร็จของการทำงานกลุ่ม
8. ผู้สอนไม่เกี่ยวข้องกับกลุ่มในการสอน	8. ผู้สอนจะต้องสังเกตการทำงานกลุ่ม ให้คำแนะนำ และแจ้งผลย้อนกลับ

การจัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน

ในการจัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนนั้น ผู้สอนจะต้องแนะนำ หรือให้ความรู้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับกลุ่ม และการทำงานกลุ่มเป็นประการแรก ผู้สอนไม่ควรคิดหรือคาดหวังว่าผู้เรียนมีความรู้ ประสบการณ์ หรือเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มมาแล้ว ซึ่งบางครั้งผู้เรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน จะมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มในลักษณะที่แตกต่างกัน ทำให้การจัดการเรียนการสอนในลักษณะกลุ่มไม่ประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้นผู้เรียนทุกคนควรได้รับการแนะนำให้มีความรู้ในแนวทางเดียวกันเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม รู้จักและเข้าใจการร่วมกันสร้างกฎ หรือระเบียบปฏิบัติในกลุ่ม รู้จักหน้าที่ และการปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม

ในระยะต้นของการสร้างกฎ หรือระเบียบปฏิบัติสำหรับการเรียนการสอนในลักษณะกลุ่มนั้น ผู้สอนจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลอย่างมากในการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และรู้จักการปฏิบัติตน ซึ่งกฎหรือระเบียบต่างๆเหล่านี้ผู้สอนอาจจะชี้แจงให้ผู้เรียนทราบ หรือเขียนเป็นกฎ ระเบียบปฏิบัติไว้ในชั้นเรียน เมื่อผู้เรียนทราบและปฏิบัติตามจนมีความรู้สึว่าเป็นสิ่งที่เคยชินและจะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบดังกล่าวแล้ว จะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประพฤติ ปฏิบัติ

ตามกฎระเบียบ และยังช่วยเหลือหรือแนะนำให้สมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติตามกฎ หรือระเบียบของชั้นเรียน หรือกลุ่มอีกด้วย

ข้อเปรียบเทียบของกฎ ระเบียบปฏิบัติ สำหรับผู้เรียน ระหว่างการเรียนการสอนแบบปกติ และการเรียนการสอนแบบกลุ่ม

การสอนแบบปกติ	การสอนแบบกลุ่ม
1. ผู้เรียนทำงานที่ครูสั่งตามลำพังด้วยตนเอง โดยไม่ถาม หรือรับคำแนะนำจากเพื่อน 2. ให้ความสนใจต่อการสอนของครูแต่เพียงอย่างเดียว นั่งฟังครูสอน ห้ามส่งเสียงดัง และทำงานตามที่ผู้สอนกำหนด 3. ผู้สอนจะให้รางวัลผู้เรียนที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของห้องเรียน โดยการให้รางวัล เฉพาะบุคคล หรือทำโทษ ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎ หรือระเบียบ	1. ผู้เรียนช่วยกันทำงาน ปรีกษาหารือและ ร่วมกันทำงานในลักษณะกลุ่ม 2. ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มจะต้องปรับพฤติกรรม ของตนเอง ให้โอกาสเพื่อนได้พูด เสนอความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น และทำงานกลุ่ม 3. รางวัลที่ผู้เรียนหรือกลุ่มได้รับ จะเป็นผล เนื่องมาจากกลุ่มร่วมกันทำงานจน ประสบผลสำเร็จ โดยคำนึงถึงความร่วมมือกันเป็นสำคัญ

การสอนให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการทำงานร่วมกันในลักษณะกลุ่มในชั้นเรียน จะทำให้ผู้เรียนรู้จักการปรึกษาหารือกัน รู้จักการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งการสนับสนุนให้ผู้อื่นเสนอความคิดเห็น มีวิจารณญาณในการตัดสินใจที่จะรับฟังข้อเสนอแนะ หรือข้อขัดแย้งต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยปราศจากการใช้อารมณ์ หรือการใช้กำลัง และวาจาที่ไม่สุภาพ

ทักษะในการทำงานกลุ่ม

ผู้เรียนจะต้องเข้าใจว่าการทำงานในลักษณะกลุ่ม และการมีทักษะในการทำงานกลุ่มมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างไร นักเรียนจะต้องยอมรับว่าการทำงานกลุ่มซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตจริงของการเป็นผู้ใหญ่ จะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นมากมาย ไม่จำเป็นจะต้องทำงานร่วมกับเพื่อนที่ใกล้ชิด หรือสนิทกันเท่านั้น ซึ่งจะสามารถทำให้การทำงานในลักษณะของ “ทีม” ประสบความสำเร็จได้ เช่น ทีมฟุตบอล หน่วยกู้ภัย หรือทีมงานเฉพาะกิจในด้านต่างๆ ดังนั้นนักเรียน

ทุกคนจะต้องร่วมงานกับเพื่อนทุกคนในชั้นเรียนได้ ไม่ทำงานเฉพาะกลุ่มเพื่อนที่คุ้นเคยกันเท่านั้น

การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานในลักษณะกลุ่ม ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องต่างๆดังต่อไปนี้

1. รู้จักกับรูปแบบของกฎ ระเบียบปฏิบัติของกลุ่ม และทักษะของการทำงานกลุ่ม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติโดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ และการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะให้ผลมากกว่าการบรรยาย หรือจัดให้มีการปรึกษาหารือกัน เช่น จัดให้มีเกมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ เคารพ กฎ กติกา และระเบียบปฏิบัติ และสิ่งสำคัญก็คือเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกัน รวมทั้งรู้ว่าจะร่วมกันทำงานอย่างไรเพื่อให้ทีมงานของตน หรือกลุ่มประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นการมอบงานให้นักเรียนทำ จะเปรียบเสมือนเป็นแนวทางให้นักเรียนได้รู้จักการอยู่ร่วมกันภายในกฎ ระเบียบปฏิบัติของกลุ่ม และทำงานร่วมกัน งานดังกล่าวจึงไม่ควรยากจนเกินความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และไม่สนใจการทำงานกลุ่ม มุ่งที่จะทำงานตามลำพังด้วยตนเอง

2. การมีทักษะตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่ม ซึ่งในการดำเนินงานใดก็ตาม สมาชิกกลุ่มจะต้องให้ความสนใจ และมีความกระตือรือร้นกับปัญหาต่างๆของกลุ่ม หรือปัญหาของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆให้ลุล่วงไป การวางเฉย หรือไม่ใส่ใจต่อปัญหาของกลุ่มจะทำให้การดำเนินงานของกลุ่มไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้สอนไม่ควรใช้การบรรยาย ให้ความรู้โดยตรง หรือเล่าประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าว แต่ควรจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ผู้เรียนจะสามารถสรุป และเห็นความสำคัญของการมีทักษะตอบสนองต่อความต้องการ หรือจุดประสงค์ของกลุ่มได้ ตัวอย่างง่ายๆของการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในเรื่องนี้คือ การมอบหมายให้นักเรียนทุกคนในกลุ่ม ช่วยกันใช้มือผลักลูกบอล หรือลูกโป่งขนาดใหญ่ ให้ลอยอยู่ในอากาศ โดยไม่ให้ตกถึงพื้น ให้นานที่สุด ซึ่งกิจกรรมนี้ สมาชิกกลุ่มทุกคนจะต้องร่วมมือกัน ถ้าสมาชิกคนหนึ่งคนใดละเลยจะทำให้สมาชิกอื่นๆทำงานมากขึ้น และเมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง นักเรียนจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ สรุปการดำเนินงาน รวมทั้งพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในลักษณะกลุ่ม

3. การฝึกทักษะให้มีลักษณะนิสัยของการทำงานกลุ่ม ซึ่งผู้สอนอาจจะเริ่มจากการให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์การทำงานของกลุ่ม เช่น ในระหว่างการทำงาน สมาชิกกลุ่มได้ร่วมกันปรึกษาหารือกันในการทำงานมากน้อยแค่ไหน สมาชิกกลุ่มทุกคนร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่มหรือไม่ ผลงานของกลุ่มที่น่าเสนอต่อเพื่อนๆนั้น ทุกคนได้มีส่วนร่วม หรือเสนอแนวคิดหรือไม่ จึงลักษณะนิสัยของการทำงานกลุ่มนั้น ทุกคนต้องร่วมกันทำงาน ร่วมกันเรียนรู้ อธิบายวิธีการคิด

หรือข้อข้องใจให้แก่เพื่อน ซึ่งจะช่วยให้เพื่อนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าการบอกเฉพาะคำตอบให้เพื่อนในกลุ่มได้รู้ โดยไม่มีการอธิบายรายละเอียดเลย ลักษณะนิสัยของการทำงานกลุ่มอีกประการหนึ่งก็คือการกำหนดเป็นกฎ หรือระเบียบว่า สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่ม และไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดมีอำนาจสิทธิขาดเฉพาะในการเสนอความคิดเห็น ของตน ซึ่งทำให้ผู้อื่นต้องปฏิบัติตาม

4. การมีทักษะในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้เข้าใจเจตนาหรือความคิดเห็น ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถลำดับความคิดเห็นของตนเองได้ก่อน จึงจะสามารถเสนอแนวคิดของตนเองให้แก่สมาชิกในกลุ่มให้เข้าใจได้อย่างชัดเจน เป็นลำดับขั้นตอน โดยไม่มีการสับสน ทำให้เกิดความขัดแย้งในด้านความเข้าใจน้อยลง การที่ผู้เรียนจะสามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้นั้น จำเป็นจะต้องได้รับการฝึกทักษะในด้านการคิด และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดในเรื่องดังกล่าวก่อน จึงจะสามารถเรียบเรียงแนวคิดให้เป็นคำพูดในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

5. การฝึกทักษะให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานกลุ่ม เช่น รู้จักการตั้งคำถาม หรือกล่าวทบทวนสิ่งที่ได้เขียนมา กล่าวสรุปแนวคิด เมื่อเห็นว่าการปรึกษาหารือกันภายในกลุ่มกำลังดำเนินไปออกนอกขอบเขตเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องรู้จักการจดบันทึกการดำเนินงานของกลุ่ม และแนวปฏิบัติของกลุ่มด้วย

การจัดกิจกรรมกลุ่ม และ ผู้เรียน

การที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่ม ร่วมกันปรึกษาหารือ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะก่อให้เกิดประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในด้านสติปัญญา

การจัดการสอนในลักษณะกลุ่ม จะทำให้ผู้เรียนสามารถประสบความสำเร็จ และมีความรู้ในด้านวิชาการตามที่หลักสูตรกำหนด รวมทั้งมีทักษะในการเรียนเป็นกลุ่ม มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ภาษา สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสามารถ และมีทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล ความสำคัญจะอยู่ที่ผู้สอน ซึ่งจะต้องเป็นผู้นำในการกำหนดปัญหา ใช้คำถามในการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน สามารถชี้แนะผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ ให้คำแนะนำในการพิจารณาเลือกข้อมูลที่ได้สืบค้นมา นอกจากนี้การกำหนดระยะเวลา และการจัดแผนการสอนที่เหมาะสมก็เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การจัดการสอนแบบกลุ่มประสบความสำเร็จได้

การสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม นอกเหนือจากการที่ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นในการเรียน รู้สึกสนุกสนานแล้ว ผู้เรียนยังได้รับการเพิ่มพูนความรู้ในด้านสติปัญญา รู้จักการแก้ปัญหา มีมโนทัศน์ และแนวคิด เมื่อผู้สอนจัดและดำเนินการสอนในแนวทางต่อไปนี้คือ

1) งานที่มอบให้ผู้เรียนทำ ควรเป็นงานซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ความคิด หรือเป็นการให้นำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ มากกว่างานที่ใช้ความจำ

2) ในการมอบหมายให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม ผู้สอนจะต้องแนะนำ หรือชี้แนะแหล่งข้อมูล เพื่อให้การดำเนินงานของผู้เรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งรวมถึงการที่ผู้เรียนจะต้องมีทักษะในการใช้สติปัญญา หรือความสามารถในการสืบหาข้อมูล เลือกข้อมูลที่ตรงประเด็น มีทักษะในด้านการอ่าน และมีการวางแผนการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี

การที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำงานกลุ่มในลักษณะของงานที่ต้องใช้ความคิด จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีมโนทัศน์เพิ่มขึ้นได้ในแนวทางต่อไปนี้

1) ในระหว่างการทำงานกลุ่มนั้น ผู้เรียนจะต้องมีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะช่วยให้ทุกคนในกลุ่มมีความเข้าใจในเนื้องานดีขึ้น และเกิดแนวคิดใหม่เพื่อนำไปปรับใช้สำหรับการดำเนินงานให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ได้

2) การที่เพื่อนในกลุ่มอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มฟังเกี่ยวกับเนื้อหาวิชานั้น จะใช้ภาษา หรือคำที่ง่าย ๆ และสามารถอธิบายเป็นขั้นตอนที่ค่อนข้างละเอียด ทำให้เพื่อนในกลุ่มเข้าใจแนวคิดที่ค่อนข้างยากได้ นักเรียนที่ผลการเรียนค่อนข้างด้อยจะสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น เมื่อเรียนในลักษณะกลุ่ม

3) เมื่องานที่ได้รับมอบหมายให้ทำอยู่ในลักษณะของการแก้ปัญหา หรือการศึกษาแนวคิดต่างๆ สมาชิกในกลุ่มจะต้องร่วมกันพิจารณา วิเคราะห์ ปรัชญาหรือกัน เพื่อหาคำตอบซึ่งจะทำให้เกิดแนวคิดที่หลากหลาย ทำให้ได้แนวคิด หรือคำตอบที่ดีกว่าผู้เรียนซึ่งพยายามคิดหรือค้นหาคำตอบแต่เพียงคนเดียว

4) การทำงานในลักษณะกลุ่มตามที่ผู้สอนมอบหมายให้ จะทำให้ผู้เรียนฟังความคิดเห็นของเพื่อน อธิบายความถูกต้อง แก้ไขข้อบกพร่องซึ่งกันและกัน สามารถทำให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

2. มีทักษะทางด้านสังคม

เมื่อคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันทำงาน ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน เกี่ยวข้อง หรือเป็นเพื่อนกัน ไว้วางใจกัน มีอิทธิพลต่อกันในด้านความรู้สึก ดังนั้นการจัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนจะก่อให้เกิดทักษะทางด้านสังคมแก่ผู้เรียนดังต่อไปนี้

1) ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานกลุ่ม จะสามารถปรับตัวในการทำงานได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ประสบการณ์มาก่อน รวมทั้งมีความเอื้อเฟื้อต่อกัน สามารถปรับนิสัย หรือพฤติกรรมของตนเองให้รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

2) ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจสภาพแวดล้อมของการทำงานกลุ่มโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองในการตัดสินใจเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับเป็นผู้นำกลุ่ม หรือผู้ทำหน้าที่อื่นๆในกลุ่ม โดยการใช้วิจักษณ์อย่างมีเหตุผล พิจารณาผู้ที่มีความสามารถในด้านการสื่อความหมาย ผู้ที่มีเหตุผล มีวิสัยทัศน์ และคุณวุฒิ รวมทั้งรู้จักบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นสมาชิกผู้หนึ่งของกลุ่ม

3) ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเสนอความคิดเห็นต่อเพื่อนในกลุ่ม ผู้ที่เรียนค้อยจะมีความมั่นใจต่อการเรียนเพิ่มมากขึ้น มีความภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และสามารถปรับพฤติกรรมของตนเองได้ ผู้ที่เรียนดีจะสนใจช่วยเหลือผู้อื่น และสามารถปรับพฤติกรรมของตนเองได้ด้วยเช่นกัน เพื่อให้การทำงานกลุ่มดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย

3. มีระเบียบวินัยในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนจะสามารถช่วยผู้สอนแก้ปัญหาในด้าน กฎ ระเบียบ วินัยของผู้เรียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนค้อย และไม่ยอมทำตามกฎ หรือระเบียบวินัยของห้องเรียน เมื่อผู้สอนดำเนินการสอนให้แก่ นักเรียนกลุ่มหนึ่ง นักเรียนที่เหลือจะไม่สนใจการเรียน แต่เมื่อผู้สอนมอบหมายงานกลุ่มให้นักเรียนร่วมกันทำ จะทำให้นักเรียนกลุ่มที่เหลือร่วมกันเรียน หรือทำเอกสารตามใบงาน ในขณะที่ครูสามารถอธิบายหรือให้ความรู้แก่นักเรียนกลุ่มอื่นๆได้ การที่ผู้สอนจัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีระเบียบ วินัยในการทำงานได้ดังนี้

1) การสอนในลักษณะปกติจะให้นักเรียนทำงานที่ผู้สอนมอบหมายให้ในชั้นเรียน ซึ่งนักเรียนบางคนอาจจะไม่เข้าใจ สับสน ทำไม่ได้ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนที่เรียนค้อย ทำให้ไม่ชอบ ไม่สนใจวิชาที่เรียน เนื่องจากไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะกลุ่ม จะทำให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มสนใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ซักถามปัญหา ช่วยทบทวนความรู้ให้แก่ผู้เรียนค้อย และมีโอกาสที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งถ้านักเรียนรู้จักการทำงานกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจะช่วยให้ผู้ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในชั้นเรียนสามารถร่วมทำงาน และปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ รวมทั้งสนใจทำงานและใช้เวลาในการทำงานเพิ่มขึ้น มากกว่าการเรียนและการทำงานในชั้นเรียนปกติ

2) ปัญหาการสอนในชั้นเรียนอีกประการหนึ่งก็คือ นักเรียนมีความสามารถทางด้านวิชาการแตกต่างกัน และไม่มีความสามารถในการสื่อความหมายให้แก่ผู้อื่นเข้าใจ หรือไม่

เข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดปัญหาในด้านระเบียบวินัยในห้องเรียนได้ การจัดกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ร่วมกันเรียนในลักษณะกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนช่วยกันเรียน สามารถสื่อความหมายที่ดีต่อกัน จะสามารถปรับพฤติกรรมของผู้เรียนให้คล้อยตามกันได้ ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน แนวคิด และ เพิ่มพูนทักษะการสื่อความหมายได้โดยอาศัยเพื่อนๆ ในกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ในการเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนในกลุ่มประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่าการเรียนแบบปกติ (individualized seatwork)

บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

ในชั้นเรียนที่จัดการเรียนการสอนในลักษณะของกิจกรรมกลุ่ม ผู้สอนจะมีฐานะเป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้จากแหล่งความรู้ต่างๆ รวมทั้งเป็นแหล่งความรู้ให้แก่ผู้เรียนเอง และมีหน้าที่ในการดูแลการทำงานกลุ่มของผู้เรียนทุกกลุ่ม แก้ไขปัญหาต่างๆ เมื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองภายในกลุ่มเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งทั้งบทบาทและหน้าที่ของผู้สอน และบทบาทของผู้เรียนในการเรียนลักษณะกลุ่มจะต้องได้รับการเรียนรู้ และฝึกฝนมาก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน

บทบาทและหน้าที่ของครูในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งครูจะต้องศึกษา เรียนรู้ และพร้อมที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความสะดวกแก่ผู้เรียนมีดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทักษะในการสื่อความหมายกับผู้เรียนได้เข้าใจ
2. รู้บทบาทและหน้าที่ของตนเองในการเป็นผู้นำกลุ่ม เมื่อมีกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการปรึกษารื้อกับผู้เรียนในลักษณะกลุ่มใหญ่ทั้งชั้นเรียน หรือเป็นกลุ่มย่อย
3. มีทักษะในสื่อสาร หรือสื่อความหมายกับผู้อื่นได้อย่างดี เช่น มีทักษะในด้านการฟัง การพูด ทบทวนสิ่งที่ได้ฟังมา ให้กำลังใจ หรือเสริมกำลังใจสมาชิกกลุ่ม

ในด้านการดำเนินการสอน และการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนสำหรับการสอนในลักษณะกลุ่ม ผู้สอนจะต้องสามารถบริหารการใช้เวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และเวลาที่กำหนดไว้ รวมทั้งให้ความสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจงานที่มอบหมายให้ทำโดยพยายามใช้เสียงให้น้อยที่สุด ซึ่งแนวทางการสอนของครูในลักษณะกลุ่มมีดังต่อไปนี้

1. กำหนดสัญญาณเพื่อให้ผู้เรียนหยุดพูด หรือหยุดส่งเสียงดัง ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อแบ่งกลุ่มผู้เรียนแล้ว ผู้สอนควรจะอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การทำงานกลุ่มนั้นผู้เรียนมักจะส่งเสียงดังรบกวนการเรียนห้องข้างเคียง เมื่อนักเรียนกลุ่มหนึ่งพูด ปรึกษารื้อกัน นักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งก็จะพูดและส่งเสียงให้ดังเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงควรกำหนดข้อตกลง เพื่อให้ให้นักเรียนหยุดพูด หรือ

ปรึกษาหารือกันเบาๆ และหันมาให้ความสนใจผู้สอน สัญญาดังกล่าว ผู้สอนอาจใช้เสียงกริ่ง หรือใช้การกระพริบของไฟ หรือพูดให้นักเรียนหันมาสนใจการพูดของครู เช่น “ทุกคนฟังครูพูด!” หรือตบมือ 3 ครั้ง เพื่อให้นักเรียนเบาเสียงของตนเองในขณะนั้น บางคนอาจจะกำหนดเวลา เช่น เมื่อปรึกษาหารือกันแล้ว 5 - 10 นาทีให้ผู้เรียนหยุดพูด แล้วนั่งฟังครูพูดต่อไป ในการกำหนดสัญญานั้น ผู้สอนอาจจะใช้การให้รางวัล สำหรับกลุ่มที่ปฏิบัติตามระเบียบ หรือสัญญานั้นที่ครูได้กำหนดไว้

2. ยกย่องกลุ่มที่ทำถูกต้องตามกฎหมาย หรือระเบียบวินัยของห้องเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในกลุ่มอื่นๆ รู้จักการปรับพฤติกรรมของตนเองได้ ในกรณีที่สภาพของห้องเรียนดูสับสน ผู้สอนอาจจะให้นักเรียนทั้งหมดหยุดทำกิจกรรมในขณะนั้น และคุยตัวอย่างกลุ่มที่กำลังทำงาน ไม่ส่งเสียงดัง โดยผู้สอนอาจกล่าวชมเชย และพูดถึงพฤติกรรมที่ต้องการให้ทุกคนเป็น หรือกระทำในขณะนั้นตามความต้องการของผู้สอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนในกลุ่มอื่นๆสนใจงานของตนเองได้ ในบางครั้งผู้สอนอาจให้เป็นรางวัล เช่นธงประจำโต๊ะ แก่กลุ่มที่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของการทำงานกลุ่ม และส่งเสียงดังน้อยที่สุด การยกย่องกลุ่มที่ดี จะทำให้ผู้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมของตนเองในลักษณะใดเป็นสิ่งที่ดี ควรปฏิบัติ และเป็นที่ยอมรับของผู้สอน การให้เห็นตัวอย่างจากของจริงจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง

3. ประกาศ และให้รางวัลกลุ่มที่ทำคะแนนได้สูง หรือจัดให้มีการฉลอง แสดงความยินดีเป็นระยะๆ เช่น ในสัปดาห์แรกของทุกเดือน สำหรับกลุ่มที่ทำงานได้ผลดี ประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มอื่นๆ มีการแจกรางวัลเล็กน้อย และกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในการทำงานจะได้รับการปรบมือยอมรับจากเพื่อนๆ ซึ่งจะทำให้กลุ่มอื่นๆมีความมุ่งมั่น และมีความพยายามที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จบ้างในโอกาสต่อไป ในการยกย่องผลงานผู้สอนจะต้องประกาศชื่อกลุ่ม รวมทั้งสมาชิกกลุ่มทุกคนด้วย เพื่อให้ทุกคนเกิดความภาคภูมิใจในงานที่ได้ร่วมกันทำ บางครั้งในช่วงเวลานี้ผู้สอนอาจจะจัดให้มีกิจกรรมสนุกสนาน สำหรับผู้เรียน เมื่อผู้เรียนทุกคนได้ร่วมกันเรียน หรือร่วมกันทำงานมาระยะหนึ่งแล้ว

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในลักษณะกลุ่ม

การจัดการเรียนการสอนในลักษณะกลุ่มนั้น ผู้สอนต้องใช้เวลาในการเตรียมการในด้านเอกสาร ใบงาน แหล่งความรู้ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ผู้เรียน และสภาพแวดล้อม บ้างก็ทำตาม ปัญหาในด้านต่างๆที่อาจเกิดขึ้นจากผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องดำเนินการแก้ไขไปเฉพาะที่ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนในกลุ่มไม่สามารถทำงานร่วมกันได้ ซึ่งจะเกิดขึ้นในระยะต้นๆของการแบ่งกลุ่ม เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านความรู้ ความคิดเห็น และอื่นๆ การแก้ปัญหาในเรื่องสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1) ให้โอกาสนักเรียนได้ทำงานร่วมกันในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งในระยะต้นนักเรียนบางคนอาจจะไม่มีความพอใจในการทำงานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมาย แต่เมื่อผลงานกลุ่มออกมาดี มีคะแนนกลุ่มเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนอาจจะต้องการทำงานในกลุ่มให้ประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้นอีกก็ได้ และสามารถทำงานร่วมกันในกลุ่มได้ ดังนั้นผู้สอนจึงไม่ควรเปลี่ยนกลุ่มนักเรียนในระยะเริ่มต้นในทันที เว้นแต่ว่าจะเกิดสถานการณ์ขั้นรุนแรง และควรเน้นให้ผู้เรียนสนใจ และพยายามทำงานในลักษณะกลุ่ม มากกว่าการออกจากกลุ่ม

2) ผู้สอนจะต้องย้ำความเข้าใจแก่นักเรียนว่า งานที่ได้รับมอบหมายนั้น ส่วนหนึ่งจะให้ความสำคัญในด้านความร่วมมือกับเพื่อนทุกคนในกลุ่ม และเป็นการฝึกทักษะในการทำงานกลุ่ม นักเรียนทุกคนต้องสมัครใจ และร่วมกันทำงานเป็นทีม ผู้ที่ไม่สนใจทำงานกลุ่มก็จะสามารถทำงานเป็นรายบุคคลได้ แต่การกระทำในลักษณะนั้นจะไม่ทำให้งานประสบผลสำเร็จ และมีแนวคิดที่ค่อนข้างแคบ รวมทั้งไม่เป็นที่ยอมรับ หรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้สอน

3) ผู้สอนควรให้ผู้เรียนเข้าใจว่าการทำงานกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จจะได้รับรางวัลเป็นของตอบแทนสำหรับทุกคนในกลุ่ม ซึ่งนักเรียนบางคนอาจจะไม่สนใจการทำงานในลักษณะกลุ่ม แต่เมื่อเห็นว่าการทำงานกลุ่มมีรางวัล หรือมีผลตอบแทนที่ดี อาจจะทำให้ความสนใจ และร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มก็ได้

4) ควรจัดให้มีการสลับเปลี่ยนนักเรียนที่ชอบทำงานด้วยกันเป็นคู่ๆในกลุ่ม เพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักและสามารถร่วมกันทำงานได้กับทุกคน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานกลุ่ม และไม่เป็นการทำงานเฉพาะรายบุคคลในกลุ่มที่ตนเองมีความพอใจเท่านั้น

5) ในบางครั้งผู้สอนสามารถเปลี่ยนสมาชิกในกลุ่มได้ หรือจัดการแบ่งกลุ่มใหม่ เมื่อเห็นว่าทำงานไประยะหนึ่งแล้ว และผู้เรียนยังไม่สามารถทำงานร่วมกันได้ ซึ่งเมื่อจัดกลุ่มใหม่อีกครั้ง ผู้สอนควรระวังและป้องกันปัญหาต่างๆไม่ให้เกิดขึ้นอีก

2. ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในการทำงานกลุ่ม ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้สอนอาจจะเพิ่มคะแนนความประพฤติแก่นักเรียนในกลุ่มที่มีความประพฤติดี ร่วมทำงานกลุ่มอย่างตั้งใจ รวมทั้งทำหน้าที่ตามบทบาทของตนเอง คะแนนความประพฤติที่ผู้เรียนในกลุ่มได้รับเพิ่มขึ้นนั้น ผู้สอนจะต้องประกาศ ชี้ให้เห็นเป็นตัวอย่าง และแสดงให้ทุกคนในห้องเรียน หรือแต่ละกลุ่มยอมรับคะแนนความประพฤติที่กลุ่มนั้นสมควรจะได้รับ

3. การส่งเสียงดังในระหว่างการทำงานกลุ่ม ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับลักษณะและสภาพของห้องเรียน ในการทำงานกลุ่มนักเรียนจะต้องมีเสียงบ้างในการปรึกษาหารือกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม แต่ไม่ใช่เป็นการส่งเสียงดัง หรือเฮฮาจนจนเกินเหตุซึ่งจะทำให้ผู้เรียนบางกลุ่มต้องส่งเสียงดังเพิ่มขึ้นอีก ซึ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนหยุดการดำเนินกิจกรรมชั่วคราว ให้หยุดพูด หยุดการปรึกษาหารือกัน แล้วจึงเริ่มต้นดำเนินกิจกรรมกลุ่มใหม่อีกครั้ง หรือผู้สอนอาจจะให้รางวัล หรือคะแนนเพิ่มขึ้น แก่ผู้ที่ส่งไม่เสียงดังรบกวนกลุ่มอื่น และชี้ให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นดูเป็นตัวอย่าง

4. ในบางกรณีจะมีนักเรียนบางคนในกลุ่มไม่ร่วมทำงาน โดยการขาดชั้นเรียนเมื่อมีกิจกรรมที่จะต้องทำ เช่น การแข่งขัน หรือการทดสอบ ซึ่งผู้สอนควรจะแบ่งคะแนนที่ได้ให้เฉพาะผู้ที่มาร่วมกิจกรรมเท่านั้น และไม่ควรลงโทษผู้เรียนทั้งกลุ่มเมื่อสมาชิกในกลุ่มคนใดคนหนึ่งขาดไป ซึ่งในการทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้ที่เรียนอ่อน และมีปัญหาในการทำกิจกรรมกลุ่มจะกระจายไปอยู่ทุกกลุ่ม ทำให้ในการเสนอผลงาน หรือในการทำงานกลุ่ม จะมีผู้เรียนที่สนใจการเรียนมาร่วมทำงานกลุ่มอยู่เสมอ ไม่ขาดหายไปทั้งหมด

5. นักเรียนบางคนไม่เคยชินกับการทำงานในลักษณะกลุ่ม และจะทำงานที่ผู้สอนมอบให้ตามลำพังจนเสร็จ โดยไม่สนใจ และฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมกลุ่ม ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากในการมอบหมายงานให้ทำ ผู้สอนอาจจะตั้งคำถาม หรือมอบใบงานให้ทำกลุ่มละ 1 แผ่น ทำให้นักเรียนที่ดูใบงานนั้นเมื่ออ่านให้เพื่อนฟังแล้ว อาจจะทำงานนั้นตามลำพังจนเสร็จ ดังนั้นผู้สอนควรจะมอบให้ผู้เรียนทำงานเป็นคู่ หรือ 3 คน ในแต่ละกลุ่ม ให้ร่วมปรึกษาหารือกันและจึงเสนอความคิดเห็นรวมกลุ่มอีกครั้ง เช่นในการเรียนคณิตศาสตร์ ผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนทำโจทย์ทุกข้อ โดยปรึกษาหารือกัน หรือร่วมกันแก้ปัญหาเป็นคู่ๆ หรือ 3 คน เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้แต่ละคู่ตรวจสอบคำตอบซึ่งกันและกัน เมื่อได้คำตอบที่ไม่เหมือนกัน ผู้ที่ทำโจทย์แต่ละคู่ นั้น จะต้องอธิบายวิธีการ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น และรู้ว่าคำตอบของตนเองผิด หรือบกพร่องเนื่องจากสาเหตุใด

6. การใช้เวลามากในการจัดกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรม และรูปแบบการจัดกิจกรรมกลุ่มให้เหมาะสม และสอดคล้องกัน สำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อนแล้ว มักจะใช้เวลามากกว่านักเรียนที่เรียนดี ซึ่งผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสปรับการเรียนของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งการใช้รูปแบบใดก็ตามสำหรับการจัดกิจกรรมกลุ่มที่ผู้เรียนมีความแตกต่างกัน จะเป็นการช่วยผู้เรียนโดยเฉพาะผู้ที่เรียนด้อยให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น มากกว่าเป็นการสร้างปัญหาในการเรียน

การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่ม ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักร่วมกันทำงานเป็นทีม ช่วยเหลืองานซึ่งกันและกัน โดยมุ่งผลของการทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มเป็นหลักใหญ่ ดังนั้นสมาชิกกลุ่มทุกคนจะต้องร่วมกันทำงานอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันให้สามารถมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยใช้ความสามารถทางด้านสติปัญญาตามศักยภาพของตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะกลุ่มจะเน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้สอนจะเป็นเพียงผู้สนับสนุน และเป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในกลุ่ม สนับสนุนและสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้กลุ่มสามารถร่วมกันสร้างหรือทำงานกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม